

Umělecká hodnota: typ hodnocení daného díla nebo předmětu. Aby mohlo být dílo umělecky hodnotné, mělo by přinést nové myšlenky pro oblast umění a řešení aktuálních uměleckých problémů. Umělecky hodnotné dílo otevírá cesty k dalšímu uměleckému a estetickému využití, stává se uměleckým pokrokem. Uměleckou hodnotu postrádá např. dílo kýčové, které sice působí emocionálně, ale neobohacuje naše poznání a neinspiruje nás žádným jiným způsobem. Na rozdíl od estetické hodnoty, která je určena pocitem libosti, k posouzení umělecké hodnoty nestačí dobrý vkus, je nutné mít přehled v dějinách umění. Hodnota tedy může být posouzena s určitým odstupem času. Inovativním dílem jsou např. Avignonské slečny od Picassa, které inspirovaly mnohé umělce ke zpracování prvků kubismu ve svých dílech.

Seznam použité literatury:

Kulka, Tomáš. Umění a Kýč. Praha: Torst, 1994.

Graham, Gordon. Filozofie umění. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2000.

Ptáčková, Brigita a Stibral, Karel. Estetika na dlani. 1.vyd. Olomouc: Rubico, 2002.

Jak vnímá současná společnost hodnotu umění?

Všichni se jistě shodneme, že za umění považujeme činnost, kterou vykonává někdo, kdo ji umí. Jenže co přesně se dá považovat za umění a co od něj očekáváme? V dnešní době ho najdeme snad na každém rohu. Jak v galeriích a muzeích, v hudbě, filmu, kultuře, tak v životním stylu nebo i na ulici. Na cestě do města si třeba můžeme všimnout velkolepé architektury. Dokonce i sněhová vločka, propracovaná do nejmenších detailů, může být považována za umění přírody. Jistě umění samo o sobě výrazně ovlivňuje náš osobitý styl a vkus na určité předměty. Lidé se poté řadí do určitých kultur nebo skupin, které vyznávají a které se jim líbí. V současnosti následně vznikají subkultury, které vybočují z davu a jsou často nepochopeny pro své odlišnosti. Z hlediska hudby třeba někteří lidé poslouchají metal, jiní techno. Ale pokud má někdo vyhraněný osobní vkus, nemáme důvod jej nazývat jako absurdní a směšný, je pouze jiný. Spočívá to pouze v našem estetickém dojmu na daný objekt. Hlavní otázka mě však nenechá v klidu. Jak to, že některé umělecké výtvořky jsou dnešní společností za umění považovány a jiné přehlíženy?

Ve všeobecném podvědomí setrvává názor, že staré věci jsou součástí naší kulturní historie a proto jsou uctívány, ač k nim nemáme žádný hluboký vztah. Ve středověku hodnota umění spočívala v naplňování klasických vzorů jako podstaty dokonalosti. Veškerá malba byla náboženská svou inspirací i účelem a cílem její části bylo nevzdělaným věřícím poskytovat poučení o biblických příbězích a dějinách církve, např. zobrazení svatých nebo mučedníků. Tehdejší umělec tvořil, aby

zachytil svůj subjektivní pohled na svět a zprostředkoval ho ve svém uměleckém díle. Dalo by se říci, že nám ukázal svoji duši.

Od novověku v umění hraje dominantní roli originalita a propagace. Současní umělci však tvoří převážně kýčové díla, aby upoutali pozornost lidstva a pobavili ho. Nejvíce jsou produkována masovými médii a jejich hodnota tedy převládá v pocitu libosti. Takový typ umění sice vyvolává silné emoce, které jsou však snadno rozpoznatelné (nostalgie, soucit, radost, sentimentalita), ale vůči pravému umění je nehodnotný, neoriginální a nijak nás dále neobohacuje o nové myšlenky nebo poznání. Estetický zážitek zde totiž ztrácí svoji výjimečnost. Za umělecká díla s vysokou cenou považujeme takové, kde rozeznáme originál od kopií. I když i takové reprodukce mohou být hodnotné, pokud jsou zpracovány originální formou. Abychom mohli dát světu vědět o tom, že jsme stvořili něco unikátního, využíváme k tomu funkci reklamy. Ať už ve formě plakátů, v televizi nebo na Internetu. Ta se ovšem nesnaží vnutit zákazníkům nabízené zboží na základě jeho kvality, ale soustřeďuje se na hlavně estetické kvality vlastní propagace. Lidé se tedy nechají lákat iluzí reklamy a nakonec se jim do rukou dostane něco jiného, než původně očekávali. Takové umění by se dle mého názoru dalo považovat za konzumní.

Současná společnost hledá v umění hlavně zábavu a prožitek, jenže zábava není tou hlavní stránkou na podstatě uměleckého díla. Pokud je to vše, co zde shledáme, nenašli jsme to nejdůležitější, co činí umělecké dílo skutečně hodnotné. A tak umělec, který nedokáže upoutat pozornost publika, je bohužel neúspěšný, ať už se jeho dílu přisuzují jakékoliv přednosti a hodnoty. Z tohoto důvodu vzniká kýč a umělecká hodnota díla je stažena do pozadí. V dnešní době se hodnotí hlavně podle pocitu libosti. Filozofové a kritici umění si myslí, že pravé umění je něčím víc než pouhým zdrojem zábavy, inspiruje nás, naplňuje a vede k nové inovaci.

Dnes se v oblasti umění hojně objevuje tematika abstraktního expresionismu, který byl ovlivněn východním uměním, kde převažovala tajemnost. Spontánnost tvorby a náhodné vzory se považují za hodnotné, protože narušují zavedené a předem dané názory způsobu vnímání. Samozřejmě umělecké dílo by mělo být jak umělecky hodnotné, tak i esteticky, i když to v mnoha případech není možné. Např. Duchampova Fontána je považována za umělecky hodnotnou, ale nemusí se nutně líbit všem a většinou ani nelíbí. Umělecké dílo se samo o sobě hodnotí na základě estetického soudu, před tím je považované pouze za artefakt. Pokud prohlásíme nějaký předmět za krásný, chceme tím dodat, že má vlastnost, která se bude líbit i ostatním. Při hodnocení se však neřídíme žádnými požadavky nebo zájmem, ale zapojíme představivost a hodnotíme zcela nezávisle. Avšak můžeme říct, že zobrazení a forma uměleckého díla plní jeho hlavní účel? Určitě ne, je pouze jeho dominantním prostředkem. Hlavní umělecká hodnota pravého umění tedy spočívá jeho významu a účelu, kterému poslouží, což je obohacování lidského poznání. Za závěr bych chtěla dodat, že ať chápeme umění kolem nás z jakéhokoliv pohledu, je součástí našeho života a bez něj bychom neměli schopnost vnímat povahu věcí kolem sebe.